

Protocol 4006

Specialistisch Onderzoek

Dit protocol maakt onderdeel uit van de Kwaliteitsnorm Nederlandse archeologie. Deze Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 3.3), is op 09-12-2013 vastgesteld door het Centraal College van Deskundigen (CCvD) Archeologie, ondergebracht bij de SIKB te Gouda.

INHOUDSOPGAVE

Doel.....	3
Proces.....	3
Typen specialismen.....	3
Actoren protocol specialistisch onderzoek	4
Deelproces 1: Uitvoeren specialistisch onderzoek	5
SPECIFICATIES SPECIALISTISCH ONDERZOEK.....	7
SP01.....	8
SP02.....	9

Eigendomsrecht

Dit protocol is opgesteld in opdracht van en uitgegeven door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB). Het Centraal College van Deskundigen (CCvD) Archeologie, ondergebracht bij SIKB, beheert dit protocol inhoudelijk. De actuele versie staat op de website van SIKB (www.sikb.nl) en is op elektronische wijze tegen ongewenste aanpassingen beschermd. Het is niet toegestaan om wijzigingen aan te brengen in de originele en door het CCvD Archeologie goedgekeurde en vastgestelde teksten met het doel hieraan rechten te (kunnen) ontleen.

© Copyright SIKB

Overname van tekstdelen is toegestaan met bronvermelding. Alle rechten berusten bij SIKB.

Bestelwijze

Dit protocol is, evenals de beoordelingsrichtlijn waarbij dit hoort, in digitale vorm kosteloos te verkrijgen bij SIKB. Een ingebonden versie kunt u bestellen tegen kosten, op te vragen bij SIKB.

Helpdesk/gebruiksaanwijzing

Voor vragen over inhoud en toepassing van dit protocol kunt u terecht bij SIKB.

PROTOCOL 4006 SPECIALISTISCH ONDERZOEK

Doel

Het doel van specialistisch onderzoek (SO) is het leveren van een bijdrage vanuit een specialisme aan het archeologisch onderzoek. Deze bijdrage is van belang voor de kennisvorming over het verleden en de archeologische monumentenzorg.

Proces

Het proces SO bestaat uit één deelproces, opgebouwd uit 11 processtappen:

1. Vaststellen onderzoeksstrategie;
2. Opstellen Plan van Aanpak (PvA) SO;
3. Verzamelen gegevens(dragers);
4. Evaluatie van het verzamelde materiaal en contextgegevens;
5. Uitvoeren selectie;
6. Analyseren van gegevens(dragers);
7. Koppelen definitief vastgestelde contextgegevens;
8. Uitwerken (en waar nodig conserveren) van gegevens(dragers) en opstellen specialistisch (deel)rapport;
9. Aanleveren specialistisch rapport aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de bevoegde overheid (indien geen onderdeel van standaardrapport);
10. Integreren van de onderzoeksgegevens in de synthese (indien onderdeel van standaardrapport);
11. Aanleveren digitale gegevens bij e-Depot.

Typen specialismen

Onder het specialistisch onderzoek dat in dit hoofdstuk beschreven staat, vallen in ieder geval de volgende specialismen:

- Archeobotanisch onderzoek
- Archeozoologisch onderzoek
- Fysisch-antropologisch onderzoek
- Fysisch-geografisch onderzoek
- Geofysisch onderzoek
- Archeologisch materiaalonderzoek

Actoren protocol Specialistisch onderzoek

1. Specialist

Deelproces 1: Uitvoeren specialistisch onderzoek				
no	activiteit	procedure/beschrijving	actor	specs
1.1	Vaststellen onderzoeksstrategie	Vertalen onderzoeksvragen uit het PvE in de onderzoeksstrategie voor het specialistisch onderzoek (vraagstelling, methoden en technieken).		
1.2	Opstellen Plan van Aanpak SO	Vaststellen vereiste kwantiteit en kwaliteit in relatie tot de onderzoeksvraag. Dit resulteert samen met de vastgestelde onderzoeksstrategie in het PvA SO. Dit PvA maakt onderdeel uit van het PvA Opgraven of IVO-O/P.	Specialist	SP01
1.3	Verzamelen gegevens(dragers)	Verzamelen van de gegevens (dragers) volgens de in het specialisme gebruikelijke methodiek.		
1.4	Evaluatie van het verzamelde materiaal en contextgegevens	Waardering en beoordeling verzamelde materiaal en de contextgegevens op geschiktheid voor beantwoording onderzoeksvragen. Dit kan resulteren in het bijstellen van het PvA SO.	Specialist	SP01 OS12
1.5	Uitvoeren selectie	Selectie gegevens(dragers) voor uitwerking. Aangegeven wordt welk materiaal geconserveerd moet worden.		PS06
1.6	Analyseren van gegevens(dragers)	Analyse en documentatie geselecteerde gegevens(dragers).		
1.7	Koppelen definitief vastgestelde contextgegevens	Koppeling definitief vastgestelde contextgegevens aan analyseresultaten.		
1.8	Uitwerken (en waar nodig conserveren) van gegevens (dragers) en opstellen specialistisch (deel) rapport	De geanalyseerde gegevens(dragers) worden geïnterpreteerd, de resultaten van het SO worden vastgelegd in een specialistisch (deel)rapport.	Specialist	SP02
1.9	Aanleveren specialistisch rapport aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de bevoegde overheid (indien geen onderdeel van standaardrapport)	Het specialistisch rapport wordt aangeleverd aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de bevoegde overheid, wanneer het geen integraal onderdeel van een standaardrapport Opgraven/IVO uitmaakt.		
1.10	Integreren van de onderzoeksgegevens in de synthese (indien onderdeel van het standaardrapport)	Bij het opstellen van het standaardrapport opgraven/IVO worden de resultaten van het specialistisch onderzoek in de synthese geïntegreerd.	Senior KNA-archeoloog / Senior Prospector/ Specialist	OS15
1.11	Aanleveren digitale gegevens bij e-depot.	Digitale documentatie wordt uiterlijk zes maanden na aanleveren van het rapport overgedragen aan het e-depot.		DS05

OK	CONTROLE	De processtappen 1.1 tot en met 1.10 worden gecontroleerd door een Senior KNA-archeoloog / Senior prospector / Specialist. Bij akkoord legt hij/zij dit vast, waarmee het proces is beëindigd.
	VERBETEREN	Specialist
	STOP	Einde van het proces.

SPECIFICATIES SPECIALISTISCH ONDERZOEK

spec	omschrijving
SP01	Plan van Aanpak Specialistisch onderzoek
SP02	Specialistisch deelrapport

SP01 Plan van Aanpak Specialistisch onderzoek

Toelichting

Om een kwalitatief goed onderzoek te kunnen uitvoeren is het van belang een onderzoeksstrategie op te stellen die het mogelijk maakt de vraagstellingen van het PvE adequaat te beantwoorden. De onderzoeksstrategie omvat naast de daartoe toe te passen methoden en technieken ook een vaststelling van de vereiste kwantiteit en kwaliteit van de dataverzameling inclusief contextgegevens in relatie tot de onderzoeksvraag in het PvE.

De onderzoeksstrategie en de vereiste kwantiteit en kwaliteit van de gegevens worden vastgelegd in een Plan van Aanpak Specialistisch Onderzoek (PvA SO).

NB: het PvA SO is onderdeel van het PvA Opgraven of IVO-O/P.

NB: het PVA kan onderdeel van de offerte zijn.

Producten

- PvA SO

Kwaliteitseisen

Onderwerp	kwaliteitseis(en)
Verzamelen basisgegevens	<ul style="list-style-type: none">- Basisgegevens die nodig zijn voor het opstellen van de onderzoeksstrategie;- PvE;- Relevante literatuur, d.w.z. betreffende reeds uitgevoerd onderzoek uit zelfde regio, periode en thematiek.
Inhoud PvA SO	<ul style="list-style-type: none">- Inleiding:<ul style="list-style-type: none">- korte omschrijving waarop het PvA SO betrekking heeft;- administratieve gegevens project en opdrachtgever;- verwijzing naar PvE;- verantwoording gebruik relevante literatuur.- Vraagstelling:<ul style="list-style-type: none">- bepalen van de vraagstellingen in het PvE die het specialistisch onderzoek moet beantwoorden en het nader specificeren van de vraagstellingen voor het specialistisch onderzoek.- Kwantiteit en kwaliteit volgens het PvE:<ul style="list-style-type: none">- vaststelling van de kwantiteit en kwaliteit van de dataverzameling die nodig is om de vraagstelling te beantwoorden, inclusief de contextgegevens.- Onderzoeksstrategie:<ul style="list-style-type: none">- presentatie-omschrijving en argumentatie van de toe te passen onderzoeksstrategie in relatie tot de vraagstellingen en de kwantiteit en kwaliteit van de gegevens;- beschrijving en argumentatie van de daarvoor benodigde analysemethoden.- Indien gevraagd: aanbevelingen.- Literatuur.- Bijlagen.

SP02 **Specialistisch (deel)rapport**

Toelichting

SP02 komt overeen met deel 3 van OS15 (zie protocol Opgraven). Het staat hier als aparte specificatie omdat het ook als een op zichzelf staand rapport kan worden beschouwd. Het rapport dient in de Nederlandse taal opgesteld te zijn, tenzij in het PvE anders staat vermeld.

Producten

- Specialistisch (deel)rapport

Kwaliteitseisen

De hieronder genoemde onderwerpen hebben betrekking op de inhoud van het specialistisch (deel)rapport.

onderwerp	kwaliteitseis(en)
Inleiding	<ul style="list-style-type: none">- Omschrijving van het project waarbinnen het onderzoek is uitgevoerd.- Onderzoeksopdracht en vraagstellingen.- Verwijzing naar het PvE, het PvA SO, evaluatie.
Materiaal en Methoden/Werkwijzen	<ul style="list-style-type: none">- Beschrijving van de gekozen verzamelwijze en (eventuele) selectie.- Beschrijving kwaliteit en kwantiteit van de gegevens(dragers).- Beschrijving van analysemethoden en – technieken.- Beschrijving van uitwerkingsmethoden.
Resultaten	<ul style="list-style-type: none">- Presentatie van de resultaten van analyse en uitwerking.
Discussie en Interpretatie	
Conclusie	<ul style="list-style-type: none">- Beantwoorden onderzoeksvragen.
Indien gevraagd: aanbevelingen	
Literatuur	
Bijlagen	<ul style="list-style-type: none">- Tekst.- Tabellen.- Figuren (foto's en tekeningen).
Termijn	<ul style="list-style-type: none">- Het rapport moet uiterlijk twee jaar na afronding van het veldwerk gepubliceerd zijn.